

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

Deres ref.
16/1927

Vår ref / Saksbehandler
16/5089-1
Kristine Hansen

Dato:
01.06.2016

KVALITET I HØYERE UTDANNING

Fagforbundet takker for muligheten til å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. I hovedsak har vi delt inn dette notatet med kommentarer til de fem faktorene for utdanningskvalitet som statsråden trekker fram i høringsbrevet.

Innledningsvis vil vi peke på at det er behov for å definere hva vi mener med kvalitet i høyere utdanning. Fagforbundet regner med at regjeringen kommer med en nærmere utredning om dette i den varslede stortingsmeldingen. Fagforbundet er enig i at de fem faktorene for utdanningskvalitet er viktige og vi har i tillegg to nye: om studie- og karriereveiledning og en del mindre generelle momenter som vi samler i et punkt 7. Departementet skriver på sitt nettsted at kvalitet i høyere utdannings blant annet handler om *kvaliteten på studentenes læring* og derfor at læringsmål, innhold, programdesign, tilrettelegging, undervisning, arbeidsformer, veiledning og vurderingsformer blir viktig. Videre pekes det på at også innsatsen, forutsetningene og læringsstrategiene til studentene er med på å påvirke hvor gode læringsresultatene kan bli. Med andre ord er både innsatsfaktorer, prosessfaktorer og resultatfaktorer relevante når kvalitet skal vurderes. Kilde: Kunnskapsdepartementet.no

Fagforbundet støtter at dette er viktige forhold for kvalitet i høyere utdanning, og vi ser fram til en gjennomgang av dette. Fagforbundet mener det også er nødvendig å peke på at demokrati, demokratisk ledelse og studentmedvirkning, en finansieringsordning som ikke bare er resultatbasert, et tilgjengelig utdanningstilbud på dette nivået i hele landet og samarbeid med partene i arbeidslivet er viktige kvalitetsfaktorer. Gratis utdanning for alle er fortsatt en viktig verdi i Norge. Fagforbundet mener i tillegg at det er nødvendig å se på kommende studenters valg av høyere utdanning. Hvilken kvalitet er det i karriereveiledningen og forståelsen av valgt utdanning i forhold til arbeids- og samfunnsnivå? Bedre karriere- og studieveiledning før man skal velge studieløp vil kunne hindre at folk velger «feil» utdanning og dermed ikke fullfører utdanningen. Dette kan også hjelpe studenter med å ha en mer realistisk tilnærming til hva en utdanning kan tilby og hva som forventes av de som studenter. Karriereveiledning for de som ønsker etter- og videreutdanning er også viktig. Dette kan bli en forsikring om at man får ta den utdanningen som er av faktisk relevans til

arbeidssituasjon eller ønsket arbeidssituasjon og som vil gi uttelling for personen – livslang læring.

1. Vi må høye ambisjoner på studentenes vegne.

Høye ambisjoner er bra, men studentvelferden må være på plass slik at studentene faktisk har anledning til å investere tilstrekkelig tid i sine studier.

Læringsformene burde optimaliseres.

Det er nødvendig med bedre oppfølging og tydeligere krav til sensorer. Det vil si at det er behov for et sterkere tolkningsfellesskap blant sensorene, og det må være tiltak ved institusjonene som fremmer utvikling i vurderingsarbeidet. Vurderingsarbeidet må ha høy kvalitet og sikre lik praksis og rettferdighet ovenfor studentene.

2. Vi må tilby aktiviserende og varierte arbeidsformer.

Utdanningsinstitusjonene burde i større grad tilby aktiviserende og varierte arbeidsformer, men dette innebærer at institusjonene får tilstrekkelig med midler og støtte til å utvikle og ta i bruk et bredt spekter av læremidler. Arbeidsformene bør være mer yrkesrelatert for å synliggjøre relevans.

3. Vi må skape kvalitetskultur og en tydelig utdanningsledelse.

Det kan være et godt initiativ for å fremme kvalitet i utdanningen at de som ansettes og som skal drive undervisning, får mulighet til å prøveforelese flere ganger, og at dette tas med i vurderingsarbeidet ved ansettelser.

Fagforbundet foreslår at det gjennomføres flere prøveforelesninger ved ansettelser. Det at dette vektlegges vil gi det å undervise større prestisje fordi det da synliggjøres at det betyr noe for utdanningskvaliteten.

Fagforbundet tror også at høyere undervisningskvalitet bygger opp under gode vilkår for gjennomføring og fremmer god motivasjon og engasjement i fagene.

Undervisningspersonell som allerede arbeider ved institusjonene bør selvfølgelig få mulighet til å ta etter- og videreutdanning som har som mål å forbedre undervisningskvaliteten.

Passe på at studentenes tilbakemeldinger blir hørt og at studenter alltid har en enkel mulighet til å komme med tilbakemeldinger om undervisningen eller veiledningen de mottar.

4. Vi må integrere studentene i det akademiske fellesskapet.

Det er positivt i større grad å aktivt bruke pågående forskningsprosjekter slik at studentene kan delta i disse og få bedre akademisk kunnskap og innsikt i akademisk arbeid. Studentene er en ressurs i det akademiske fellesskapet. Pågående forskningsprosjekter kan brukes løpende i undervisning, eller som del av bacheloroppgave, semesteroppgave eller masteroppgave.

Mange studier er karakterisert av enorme kull og mangler derfor en stabil tilhørighet til fagmiljøet. Aktiv bruk av mindre grupper utenom felles forelesninger kan være en idé. Dette burde også administreres av institusjonen slik at alle får oppfølging

Bruk av studenter i mindre grupper (kollokvier): Studenter som har kommet lenger i sine studier (går i kullene over) kan hjelpe til med å veilede i de mindre gruppene ved studiene. Dette vil styrke læringseffekten for alle.

5. Vi må sikre samspill med arbeidslivet.

Fagforbundet støtter en utvikling og forsterking av samarbeidet med arbeidslivet. Det er ønskelig med mer bruk av praksis i utdanningene der det er hensiktsmessig, og at det kommer større innslag av temaer som fremmer kunnskap om arbeidslivet i pensum. Det er også viktig å knytte kontakt med arbeidslivet for ansatte og studenter gjennom studiebesøk.

Det kan være aktuelt å bruke arbeidslivet i undervisningen. Dette kan understreke relevansen av hva man studerer og gi realistiske forventninger til framtidig yrke og arbeid.

Det må stilles krav til institusjonene om å legge mer til rette for kontakt med arbeidslivet, samtidig må det settes krav til offentlig og privat sektor om å tilby relevante praksisopphold og invitere til drøfting av og utveksling av problemstillinger som er av felles interesse.

Arbeidslivet er en utmerket arena for samarbeid om oppgaveskriving.

6. En rett til livslang karriereveiledning.

Fagforbundet er klar over at det pågår et arbeid om et nasjonalt system for karriereveiledning. Vi vil likevel peke på dette også i denne sammenheng. Det å tilby karriereveiledning av god kvalitet er viktig for den enkelte student, men også viktig for samfunns- og arbeidsliv.

7. Fagforbundet har også noen generelle kommentarer:

Det er helt nødvendig at IKT-kompetanse og IKT-forståelse blir gjennomgående i alle studier. Det handler om en grunnleggende ferdighet for framtida (for å stjele et begrep fra Kunnskapsløftet).

Fagforbundet mener også at prosjektarbeid kan brukes i større grad i undervisningen, og at evne til tverrfaglig arbeid blir en del av studentenes læringsutbytte.

Ordningen med realkompetansevurdering i høyere utdanning må tas mer i bruk og kvalitetssikres.

Flerkulturell forståelse er viktig i innholdet i utdanningstilbudene, og det flerkulturelle perspektivet må også gjenspeiles i institusjonene.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Kristine Hansen
(sign)
enhetsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk i Fagforbundet og har derfor ingen signatur